

AUTOREFERAT

Moja działalność artystyczna jest ściśle związana z organami piszczałkowymi, które postrzegam w kontekście zarówno muzycznym, wykonawczym, ale także w ujęciu historycznym, organologicznym. Aktywność na polu wykonawstwa muzyki organowej stanowi składnik priorytetowy wszystkich podejmowanych przeze mnie projektów artystycznych. Od roku 2005, po otrzymaniu tytułu doktora sztuki muzycznej nadanego przez Akademię Muzyczną im. K. Szymanowskiego w Katowicach, rozwinąłem swoją twórczość artystyczną na polu improwizacji organowej i fortepianowej. Kontynuacja zapoczątkowanych już wcześniej działań potwierdza moją ciągłą fascynację niezwykłym zjawiskiem spontanicznego tworzenia muzyki na instrumencie, bez wykorzystania zapisu nutowego. **W okresie od 2005 do 2013 roku poświęciłem się improwizacji organowej i fortepianowej w wymiarach: artystycznym, dydaktycznym, badawczym i dokumentacyjnym.** Rozwijanie swoich umiejętności improwizatorskich wiązałem z podejmowaniem nowych wyzwań w odniesieniu do form muzycznych, stylistyki i faktury instrumentalnej. Okres pracy nad improwizacją oznaczał również krystalizację indywidualnego języka muzycznego, który jest dla mnie osobistym narzędziem przekazu idei i treści artystycznych. Proces badawczy improwizacji w muzyce pozostaje dla mnie wciąż otwarty, absorbujący i prowokujący do spontanicznej aktywności. Usystematyzowanie zjawisk i procesów zachodzących podczas improwizacji dokonuje się na wielu płaszczyznach. Każdy koncert improwizacji, często zarejestrowany w formacie audio, to doświadczenie, które staje się dla mnie materiałem badawczym i szkoleniowym. Również zajęcia dydaktyczne z zakresu improwizacji wpływają na uporządkowanie i sklasyfikowanie

elementów improwizacji. Pragnę podkreślić, iż praca ze studentami nieustannie kształtuje postrzeganie przeze mnie zjawiska improwizacji i wzmacnia mocno kreatywność artystyczną. Nauczanie improwizacji organowej i fortepianowej pozostaje dla mnie wciąż atrakcyjnym i intrygującym tematem — motorem działań praktycznych oraz pretekstem do realizacji teoretycznych prac badawczych. Wynika to z natury zjawiska nierozpoznanego do końca, łączącego proces intelektualny i irracjonalny.

W swoich koncertach improwizacji organowej, wykonanych w latach od 2005 do 2013, stosowałem różnorodną stylistykę i ramy formalne utworów. Moje zainteresowanie wybranym zakresem muzyki organowej znajdowało swój wyraz w improwizacjach. Sztukę improwizacji postrzegam jako odmianę kompozycji, w której czas tworzenia utworu został skrócony do wartości najmniejszej z możliwych. Oznacza to, że kryteria oceny wartości utworu improwizowanego i utworu skomponowanego na partyturze pozostają takie same. **Podjmując wyzwanie improwizowania konkretnej formy muzycznej jestem świadomy wymogów, jakie stawiają ramy formalne. W improwizacjach organowych podejmowałem następujące gatunki: fantazja, preludium, fuga, passacaglia, allegro sonatowe, wariacje, introdukcja, biccium, trio, concerto, preludia chorałowe z opracowaniem cantus firmus we wszystkich głosach, canzona, toccata, scherzo, cantabile. Stylistyka utworów improwizowanych obejmowała okres baroku niemieckiego, włoskiego, klasycyzmu, romantyzmu niemieckiego i francuskiego oraz wieku XX. Często dokonywałem repliki stylu lub języka muzycznego wybranego kompozytora.** Obszar mojego zainteresowania muzyką w kontekście praktyki improwizatorskiej ustawicznie wzrasta. Wynika to przede wszystkim z realizacji nowych wyzwań koncertowych i odkrywania przeze mnie kompozytorów, studiowania ich dzieł oraz języka muzycznego. Ważną rolę w mojej sztuce improwizacji zajmuje polifonia i jej ścisłe wymogi formalne. Również formy swobodne kształtowane świadomie stanowią pole do realizacji autorskich pomysłów organizacji materiału dźwiękowego z wykorzystaniem wybranego języka muzycznego. Wiele koncertów improwizowanych zostało zarejestrowane w formacie audio oraz audio-video. Dokumentacja koncertów improwizacji stanowi wartość dwojaką: archiwizacyjną oraz dydaktyczną. Nagrania służą mi zawsze do analizy działań, ich oceny i wyznaczenia kierunku pracy nad doskonaleniem warsztatu. **Po obronie rozprawy doktorskiej wykonałem na terenie kraju i za granicą 63 koncerty improwizacji organowej. Najważniejszym nurtem w mojej działalności koncertowej jest improwizacja symfonii organowej. Zainteresowanie symfonią, wyniesione jeszcze z okresu studiów w Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach, znajduje obecnie rozwój**

w twórczości autorskiej. Improwizowane symfonie przedstawiają najczęściej dwa modele. Pierwszy z nich to układ czteroczęściowy: allegro, cantabile, scherzo, fuga a drugi pięcioczęściowy: allegro, cantabile, scherzo, fuga, toccata. Spośród różnorodnych tematów wykorzystywanych przeze mnie w improwizacji miejsce szczególne w symfonii organowej zajmują śpiewy chorału gregoriańskiego. Zaimprovizowałem dotychczas 34 symfonie na wielki organy, w tym 12 zostało zarejestrowane w formacie audio lub audio-video (dwie spośród nich przez Polskie Radio Katowice i Polskie Radio Rzeszów).

Spośród wszystkich zagranych przeze mnie koncertów improwizacji na szczególną uwagę zasługują:

- recital organowy w Berlinie w St. Ansgarkirche w ramach *Tag des offenen Denkmals 2007 in Berlin*, dokumentacyjna płyta CD,
- cztery koncerty w ramach Międzynarodowego Festiwalu Organowego w Cottbus,
- recital organowy w ramach *Orgelnacht* w Grossenhain, nagranie audio,
- koncert improwizacji organowej i fortepianowej w Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego w Poznaniu na zakończeniu kursu improwizacji, nagranie audio-video,
- recital organowy w Katedrze św. Wojciecha w Gnieźnie na zakończenie kursu improwizacji,
- koncert organowy w ramach XLVII Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej w Katedrze św. Jana Chrzciciela w Kamieniu Pomorskim, nagranie audio,
- recital organowy w ramach Międzynarodowego Festiwalu Organowego w Warszawie w Kościele Ewangelickim-Reformowanym, nagranie audio,
- koncert organowy w Katedrze Ewangelickiej w Katowicach – rekonstrukcja niedokończonych Symfonii Organowej Jana Sztwiertni, nagranie audio przez Polskie Radio Katowice,
- trzy recitale organowe w Katedrze Kaliningradzkiej w ramach obchodów Dni Kultury Polskiej: koncert pierwszy ku pamięci F. Nowowiejskiego, koncert drugi i trzeci — symfoniczny, wszystkie koncerty zarejestrowane w formacie audio-video,
- koncert improwizacji organowej i fortepianowej w ramach Międzynarodowego Festiwalu *Vox Organi* w Havirov,

— **dwa recitale improwizacji organowej i fortepianowej w stylach historycznych w Filharmonii w Charkowie.**

Przy doborze repertuaru na koncertach improwizacji kierowałem się parametrami organów, które miałem do dyspozycji. Najmniejszym instrumentem, na którym improwizowałem, był czterogłosowy pozytyw przenośny (płyta CD wydana przez wytwórnię *Musicon* otrzymała nominację do nagrody Fryderyk 2012). Instrumentem największych rozmiarów, na których improwizowałem recital, były 122-głosowe organy Katedry Kaliningradzkiej. Różnorodność spektrum brzmieniowego organów piszczałkowych wpływa zasadniczo na gatunek utworów improwizowanych, ich stylistykę i formę. Moja działalność improwizatorska jest procesem dynamicznym. Wciąż wyznaczam sobie nowe zadania do realizacji.

Ważnym aspektem mojej działalności artystycznej jest improwizacja fortepianowa. Fortepian pozostaje dla mnie instrumentem niezwykle inspirującym i uwrażliwiającym. W pracy nad rozwojem pianistycznych umiejętności improwizatorskich wykorzystuję analizę wybranej literatury fortepianowej. Szczególnie ważny stał się dla mnie język muzyczny wieku XIX i XX. Arcydzieła literatury fortepianowej F. Chopina, F. Liszta, S. Rachmaninowa, A. Skriabina, S. Prokofjewa, M. Ravela oraz D. Szostakowicza stanowią dla mnie inspirację w improwizacji, również organowej. Podczas koncertów improwizacji fortepianowej często nawiązuję do stylistyki reprezentowanej przez wymienionych powyżej kompozytorów. Równie często posługiwałem się w improwizacji fortepianowej stylem barokowym, prezentując ściśle formy polifoniczne. Drugim nurtem w improwizacji fortepianowej jest dla mnie stylistyka jazzowa. Prezentowałem podczas takich koncertów standardy oraz tematy z muzyki klasycznej. Nigdy nie wykonywałem improwizacji jazzowej przy udziale innych muzyków. Upodobałem sobie formę recitalu solowego i zawsze traktuję go respektując rygory obowiązujące pianistów klasycznych. Wyrażam przekonanie, iż w improwizacji jazzowej należy stosować wygórowane kryterium oceny jakości dźwięku i sposobu jego wydobywania z instrumentu. Od otrzymania tytułu doktora sztuki muzycznej wykonałem w 32 koncerty, podczas których improwizowałem na fortepianie w różnorodnych stylach muzycznych.

Oprócz działalności improwizatorskiej zrealizowałem szereg projektów związanych z interpretacją literatury organowej i fortepianowej. Zajmowałem się głównie interpretacją dzieł wybranych, często prawykonań utworów najnowszych, jako solista lub we współpracy z Zespołem Śpiewaków Miasta Katowice *Camerata Silesia*. **Wziąłem udział w czołowych**

polskich festiwalach muzyki współczesnej: *III Festiwalu Prawykonań NOSPR* — partia pozytywu i klawesynu w kompozycji R. Gabrysia *Gloria Reformata* oraz 55 Międzynarodowym Festiwal Muzyki Współczesnej *Warszawska Jesień* - partia organów w kompozycji K. Baculewskiego *Preludium, psalm i medytacja na chór, organy i tam tam*. (oba koncerty zarejestrowane i transmitowane przez PR). Kompozycja K. Baculewskiego została zarejestrowana przez wytwórnię DUX w roku 2010, a płyta CD została nominowana do nagrody Fryderyk 2012. Podjąłem się rekonstrukcji I części niedokończonych Symfonii organowej J. Sztwiertni i prowadzę dalsze prace kompozytorskie nad częściami pozostałymi (wcześniej dwukrotnie improwizowałem części pozostałe na dwóch koncertach: w Kościele Zmartwychwstania Pańskiego w Katowicach oraz Kościele Ewangelicko – Augsburskim św. Piotra i Pawła w Wiśle. W związku z inauguracją międzynarodowego festiwalu *Wieczory muzyki organowej i kameralnej w Pogórze* skomponowałem *Sub Tuum presidium* na chór żeński i organy. Utwór został wykonany i zarejestrowany podczas koncertu finałowego festiwalu w roku 2009 (płyta CD wydana przez wytwórnię Ars Sonore dokumentująca koncerty I-IV edycji festiwalu). W roku 2012 w ramach koncertu poświęconego twórczości R. Gabrysia wykonałem w obecności kompozytora fortepianową wersję organowej kompozycji *Tema senza variazioni* (prawykonanie). Jako uczestnik pracy zespołowej wykładowców Uniwersytetu Śląskiego, w celu upowszechniania twórczości J. Sztwiertni, występowałem wielokrotnie jako pianista dokonując prawykonań m. in. fug fortepianowych oraz uczestnicząc w koncertach kameralnych. Moje zainteresowanie literaturą organową koncentruje się także wokół muzyki okresu renesansu i baroku. W roku 2007 zrealizowałem nagranie pierwszej księgi *Canzoni d'intavolatura d'organo a quattro voci, fatte alla francese, Venezia 1592 C. Merula* na zrekonstruowanych organach firmy *Szymański i Syn* w kościele św. Wojciech w Łanach Wielkich. W roku 2012 dokonałem ponownej rejestracji tego materiału na historycznych organach kościoła św. Doroty w Trzcinicy, które stały się już wcześniej tematem moich badań. Tam zarejestrowałem również wybraną literaturę organową J. P. Sweelincka i J. Pachelbela. Zainteresowanie muzyką przełomu renesansu i baroku znalazło możliwość realizacji nagrań na organach, które pozostają pod moją stałą opieką.

Od roku 2005 wystąpiłem trzynastokrotnie wraz z Zespołem Śpiewaków Miasta Katowice w kostiumowym spektaklu muzyczno-teatralnym „Wizyta o zmierzchu”, w którym grałem postać Jana Sebastiana Bacha. Podczas spektakli wykonałem kilkadziesiąt improwizacji fortepianowych w stylu niemieckiego baroku. Koncerty

odbywały się m. in. w: Teatrze Śląskim w Katowicach, Pałacu Pszczyńskim, Parku Południowym we Wrocławiu (koncert plenerowy), Parku Łazienkowskim w Warszawie (koncert plenerowy), Filharmonii w Bydgoszczy, Sali O. Kordeckiego w Częstochowie, Tesińskim Divadlo w Czeskim Cieszynie oraz dwukrotnie w sali koncertowej w Tel Aviv w Izraelu. Nowe wyzwanie, połączenia sztuki improwizacji i kostiumowej gry aktorskiej, pozwoliło mi zyskać doświadczenie artystyczne w zakresie ruchu scenicznego.

W zakresie działalności dydaktycznej realizowałem zadania wynikające z obowiązków nauczyciela akademickiego w zakresie nauczania: gry na organach, improwizacji organowej i fortepianowej, organoznawstwa oraz realizacji akompaniamentów w ramach przedmiotu dyrygowanie (zajęcia prowadzone przez dr hab. Annę Szostak). Nauczanie improwizacji organowej i organoznawstwa prowadziłem również w ramach specjalności organista kościelny w Państwowej Szkole Muzycznej I i II st. im. M. Karłowicza w Katowicach. W związku z moją specjalnością improwizatorską podjąłem szereg działań promujących i upowszechniających tę dyscyplinę wykonawczą. W latach 2005-2012 prowadziłem ośmiokrotnie kursy improwizacji organowej i fortepianowej kraju i za granicą.

Ważnym nurtem mojej działalności związanej z szeroko rozumianą problematyką organową jest aktywność na polu organmistrzowskim i dokumentacyjnym. Pojmuję organy piszczałkowe w szerokim kontekście syntezy sztuk i przemian stylistycznych. Niezmiernie istotny jest tu również aspekt techniczny instrumentów, którego wpływ na kształtowanie dźwięku organów stał się tematem moich badań. **Zbudowałem własne organy piszczałkowe o mechanicznej trakturze gry i registratury, które służą również do prowadzenia doświadczeń i analiz. W roku 2006 utworzyłem Pracownię Naukowo-Badawczą i Konserwatorską w Katowicach, która stała się miejscem realizacji różnorodnych projektów związanych z organami piszczałkowymi.** Na przestrzeni 6 lat zgromadziłem ok. 330 studyjnych fotografii analogowych średnioformatowych, ok. 1000 fotografii małoobrazkowych czarno-białych i kolorowych oraz bogatą dokumentację cyfrową, również opisową z prac konserwatorskich zabytkowych instrumentów. Zarchiwizowany materiał stanowi podstawę do publikacji naukowych, nad którymi rozpocząłem już pracę. Uczestniczyłem również w projekcie „Noc Naukowców”, jako autor wykładu i prezentacji zasad funkcjonowania i sposobu wykonania metalowej piszczałki organowej, który odbył się w katowickiej Akademii Muzycznej. **Utrzymuję współpracę z „Muzeum Organów Śląskich” przy AM w Katowicach, którego kierownikiem i założycielem jest Prof. Julian**

Gembalski. W ramach działań organmistrzowskich przeprowadziłem szereg projektów konserwatorskich.

Jestem współzałożycielem i dyrektorem artystycznym międzynarodowego festiwalu na Śląsku Cieszyńskim *Wieczory muzyki organowej i kameralnej w Pogórze*. Zainicjowanie cyklicznych koncertów w Kościele NMP Królowej Polski w Pogórze nastąpiło w roku 2009, bezpośrednio po zakończeniu translokacji niemieckich organów koncertowych firmy Walker. W ramach festiwalu odbywają się cztery koncerty, rejestrowane w formacie audio. Podczas wszystkich czterech edycji pełniłem również funkcję prelegenta. Festiwal cieszy się dużym uznaniem publiczności i posiada swoją specyfikę promując przede wszystkim rzadką wciąż sztukę improwizacji.

Spośród publikacji fonograficznych, które zrealizowałem w okresie 2005-2013 większość to recitale organowe, stanowiące często dokumentację koncertu improwizacji. Uczestniczyłem również w projektach zbiorowych wraz z renomowanym Zespołem Śpiewaków Miasta Katowice *Camerata Silesia* oraz we współpracy z innymi chórmi.

W opisywanym okresie zajmowałem się również pracą naukową, poświęconą problematyce interpretacyjnej, improwizatorskiej i organologicznej. Jestem autorem artykułów naukowych opublikowanych i wydanych przez Uniwersytet Śląski w Katowicach oraz Akademię Muzyczną im. K. Szymanowskiego w Katowicach. Podjąłem się analizy formalnej i interpretacyjnej prawykonanych przeze mnie utworów Jana Sztwiertni i Krzysztofa Baculewskiego. Przedstawiłem również problematykę przemian i ochrony śląskiego budownictwa organowego.

Opis artystycznego dzieła muzycznego

Moim dziełem artystycznym jest płyta CD *Zabytkowe organy Kościoła p. w. św. Doroty w Trzcinicy prezentuje Tomasz Orłow (74 min)* wraz z publikacją naukową zatytułowaną: *Problematyka wykonawstwa muzyki dawnej na podstawie wybranych przykładów z europejskiej literatury organowej okresu od XVI do XVIII wieku kręgu niderlandzkiego, niemieckiego i włoskiego (320 stron)*, która łączy w sobie dokumentację stanu zachowania i procesu rekonstrukcji zabytkowych organów, analizę organologiczną, wprowadzenie do problematyki wykonawstwa muzyki dawnej oraz obszerny komentarz do materiału audio. Książka oraz płyta zostały wydane przez Oficynę Wydawniczą Astraia oraz Uniwersytet Śląski w Katowicach. Zarejestrowane

przeze mnie wybrane przykłady muzyki organowej przełomu renesansu i baroku na zrekonstruowanym instrumencie stanowią autorską koncepcję interpretacji.

Zabytkowe organy kościoła pw. św. Doroty w Trzcinicy stały się obiektem mojego zainteresowania od roku 2007. Przeprowadziłem wówczas ich inwentaryzację i wstępną dokumentację. Sporządzone dokumenty stały się podstawą do rozpoczęcia starań o podjęcie pracy konserwatorskiej i nakreślenia planu rekonstrukcji instrumentu, który w dniu pierwszych oględzin pozostawał nieczynny. Jego struktura architektoniczna oraz koncepcja brzmieniowa pozostawały mocno zniekształcone i zakłócały idee pierwotną ich budowniczego. Po uzyskaniu zgody Wojewódzkiego Podkarpackiego Konserwatora Zabytków podjąłem się rekonstrukcji tego zabytku w celu uzyskania kształtu wyjściowego i zrealizowania koncepcji artystycznej — interpretacji literatury organowej J. P. Sweelincka, J. Pachelbela oraz C. Merula. Już w trakcie prac organmistrzowskich obejmujących strukturę techniczną oraz dalszych, zmierzających do uformowania brzmienia poszczególnych głosów organowych, kształtowała się moja wizja utworów, również w zakresie dookreślenia registratury. Organy wyposażylem w nierównomiernie temperowany strój historyczny typu Vallotti, który spełnił ważną rolę w ukształtowaniu finalnego obrazu utworów. Cechą charakterystyczną opisywanego instrumentu jest układ klawiatury z tzw. „krótką oktawą” oraz tympan — urządzenie imitujące brzmienie kotłów, charakterystyczne dla instrumentów historycznych występujących na ziemiach polskich. Problematykę wykonawstwa wybranej literatury organowej opisuję szczegółowo w rozdziałach końcowych poprzedzonych wprowadzeniem opisującym strukturę brzmieniową instrumentów historycznych, właściwości akustyczne organów małogabarytowych oraz technikę gry. Opracowanie zawiera również autorską analizę formalną wykonanych utworów wraz ze szczegółowymi schematami graficznymi. Na unikatowych organach kościoła pw. św. Doroty w Trzcinicy wykonałem dzieła niderlandzkie, włoskie oraz niemieckie, która stanowiły od wielu lat obiekt mojego zainteresowania w kontekście historycznym, stylistycznym i formalnym. Analizę powyższej literatury przeprowadzałem w oparciu o faksymile pierwszych wydań, dokonując korekt i stosując technikę porównawczą z wydawnictwami współczesnymi. Ostateczny rezultat mojej kreacji artystycznej jest wynikiem syntezy wszystkich elementów: natury technicznej instrumentu, kształtowania brzmienia na etapie intonacji poszczególnych głosów organowych, stroju historycznego, doboru registratury oraz osobistego postrzegania typu emocjonalności i treści muzycznych zawartych w dziełach renesansowych i barokowych. Dobór literatury

podyktowany został również możliwościami brzmieniowymi i technicznymi trzciničkih organów. Naturalnym ograniczeniem stała się tzw. „krótka oktawa” oraz wyłącznie klawiatura manualowa. Nagranie zrealizowane zostało w technice bliskiego planu, w celu precyzyjnego ujęcia wszystkich zjawisk akustycznych. Na płycie zarejestrowałem następujące utwory:

Jan Pieterszoon Sweelinck (1562-1621):

Toccata Ionian

Toccata Aeolian

6 Variations on *Mein junges Leben hat ein End*

Fantasia A Phrygian

Johann Christoph Pachelbel (1653-1706):

3 Fugi in C

2 Fugi in G

Fuga in F

Claudio Merulo (1533-1604):

Canzoni d'intavolatura d'organo a quattro voci, fatte alla francese, Venezia 1592

La Bovia

La Zambecara

La Grattiosa

La Cortese

La Benvenuta

La Leonora

L' Albergata

La Rolanda

Petit Jacquet

Moja koncepcja interpretacji wyżej wymienionych utworów wynika ze świadomości możliwości kształtowania dźwięku na opisywanym instrumencie. Głęboka znajomość sfery technicznej organów trzciničkih pozwoliła mi w pełni wykorzystać ich cechy i walory. Szczególnie interesującym zjawiskiem, które stało się dla mnie narzędziem kształtowania dźwięku, jest wysoka sprawność mechaniki tego instrumentu i żywa reakcja podczas otwarcia i zamknięcia dźwięku. Różnorodny sposób traktowania klawisza skutkuje wyraźnymi zmianami akustycznymi. Cecha ta umożliwiła swobodnie

i wyraźnie kształtować napięcia w muzyce, przedstawiać treści tak, by muzyka dawnych mistrzów pozostawała żywa i dynamiczna. Istotnym składnikiem kreacji artystycznej stała się intonacja głosów organowych, zbudowana w oparciu o wizję autorską oraz kameralne brzmienie pozytywu stacjonarnego zainstalowanego w małej przestrzeni. W interpretacji literatury organowej wykorzystałem również charakterystyczny dla organów trzciničkih tympan. Wszystkie elementy fizyczne instrumentu współuczestniczą w tym przypadku w procesie kreacji artystycznej. Dotyczy to także wszelkich akustycznych zjawisk pozamuzycznych, takich jak: głośna praca mechanicznej traktury gry, zasuw registrowych oraz systemu powietrznego.

Organy kościoła pw. św. Doroty w Trzciniicy to unikatowe zaplecze do prowadzenia szeroko zakrojonych działań artystycznych w kontekście interpretacji arcydzieł organowej muzyki europejskiej. Po wielu dziesięcioleciach instrument ten doczekał się powtórnych narodzin w kształcie, jaki zrodził się w umyśle budowniczego. Ujednolicenie struktury brzmieniowej organów i powrót do pierwotnej logiki ujawniły cechy charakterystyczne, które postrzegam jako walor szczególny. Instrument ten potwierdza, iż polska tradycja budownictwa organowego okresu baroku wpisuje się w europejskie dziedzictwo kultury. W tym wymiarze kreacja artystyczna, której się podjąłem pozostaje nie tylko autorskim ujęciem muzyki dawnej, ale przedstawieniem walorów odkrytego na nowo instrumentu, który stanowi wartość trwałą. Pierwszą serię zarejestrowanych przeze mnie utworów traktuję jako otwarcie cyklu prezentacji arcydzieł organowych w formie nagrań CD oraz koncertów.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Tomasz Olszowski". The signature is stylized and fluid, with the first name "Tomasz" written in a cursive script and the last name "Olszowski" following in a similar style.